

İRAN ÜLKE BİLGİ NOTU

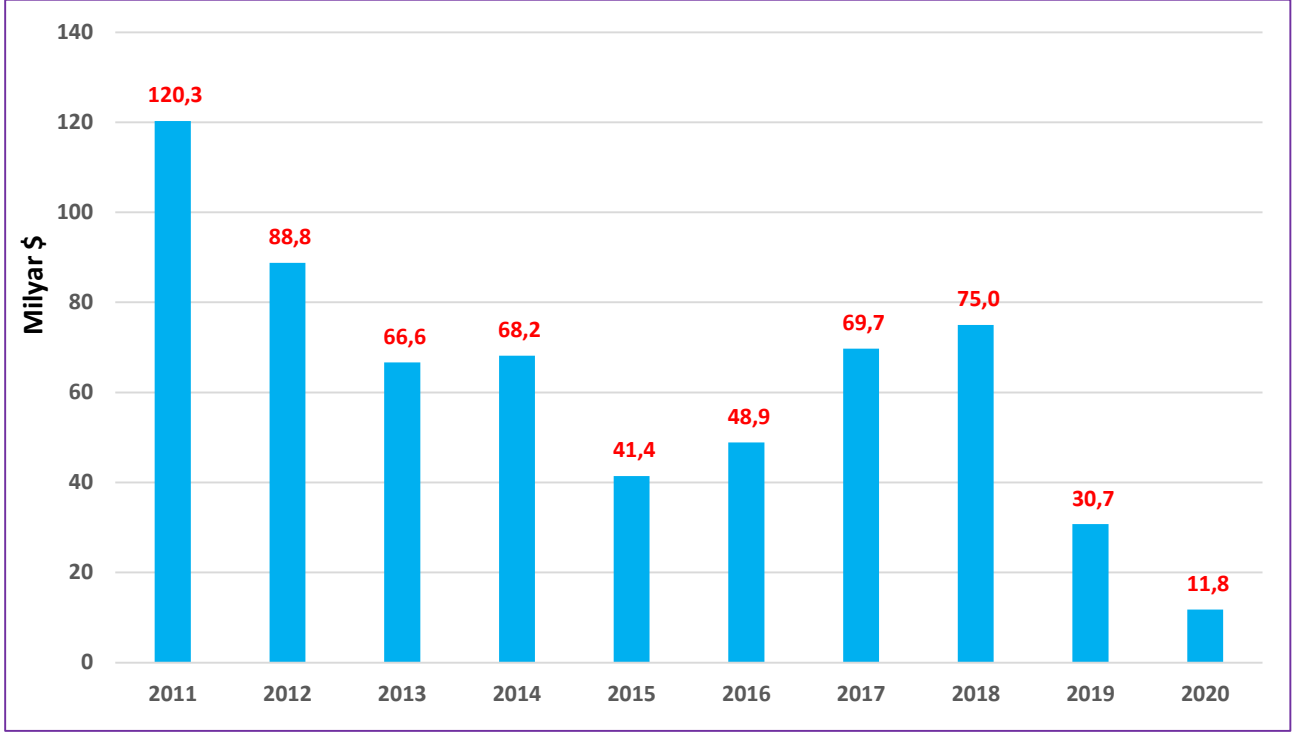

Ekonomik Araştırmalar Şubesi
(Temmuz 2021)

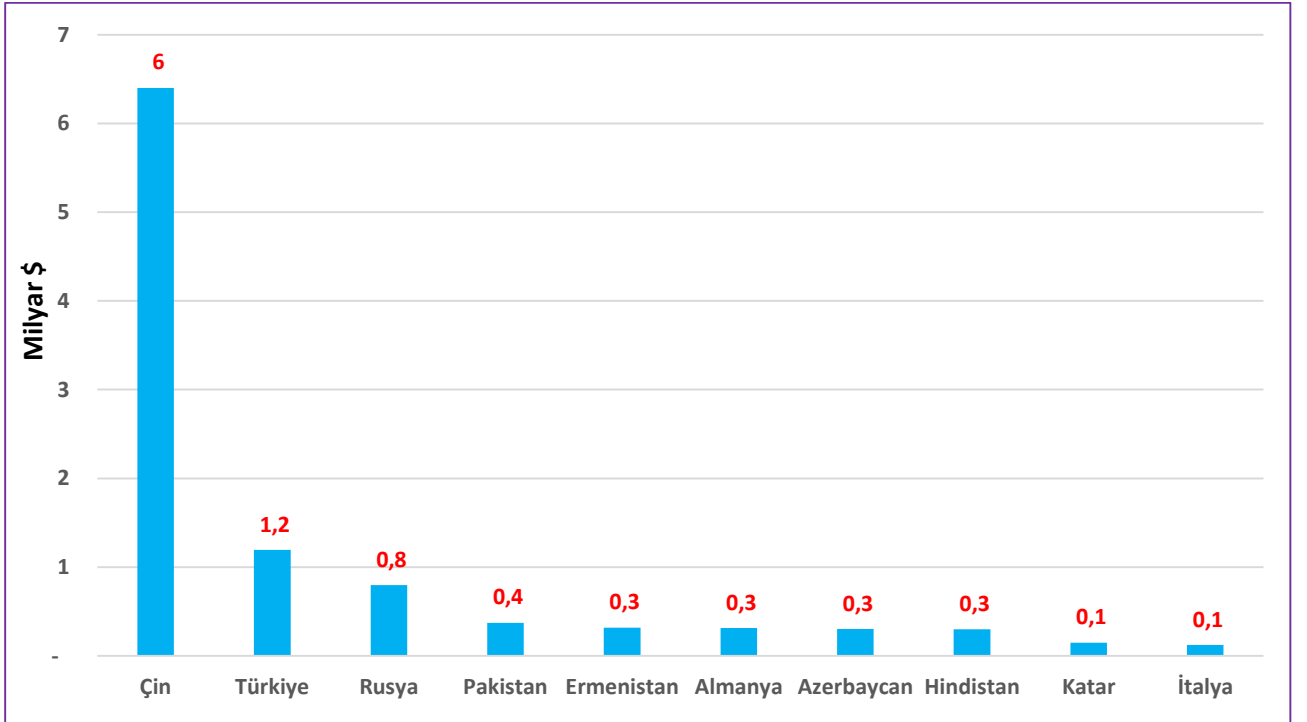
Resmi Adı	İran İslam Cumhuriyeti
Nüfus	84,1 milyon
Yüzölçümü	1,648,195 km ²
Dil	Farsça
Başkent	Tahran
Para Birimi	İran Riyali (IRR)
Yönetim Şekli	Teokratik Cumhuriyet
Devlet Başkanı	İbrahim Reisi
GSYİH	635,7 milyar \$
KİŞİ BAŞINA GSYİH	7.550 \$
GSYİH BÜYÜME HIZI	1,5 %
ENFLASYON ORANI	36,5 %
İŞSİZLİK ORANI	10,8 %
TOPLAM İHRACAT	11,8 milyar \$
TOPLAM İTHALAT	22,2 milyar \$
İRAN'IN TÜRKİYE'DEN İTHALATI	2,3 milyar \$
İRAN'IN TÜRKİYE'YE İHRACATI	1,2 milyar \$

İRAN'IN DIŞ TİCARET VERİLERİ

• **İran'ın Dünyaya İhracatı**
(TradeMap, 2011-2020)

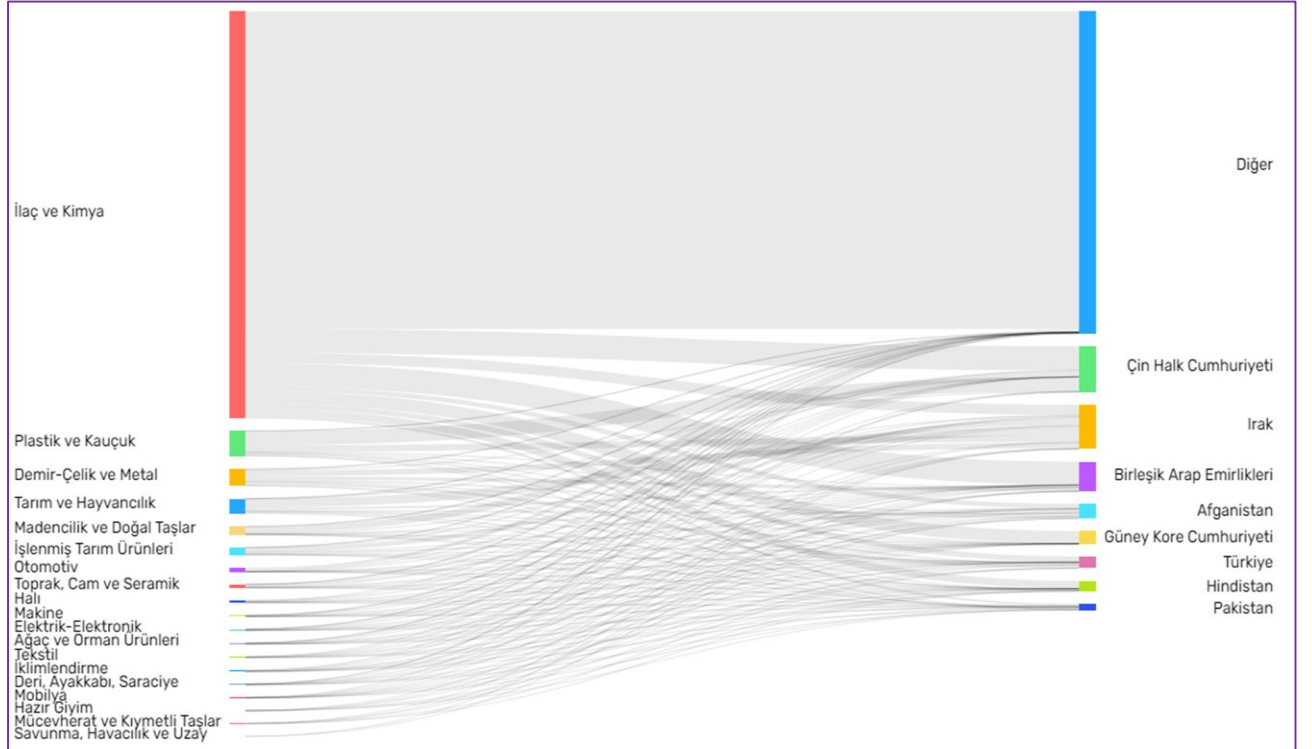
• **İran'ın İhracatında Ülkeler**
(TradeMap, 2020)

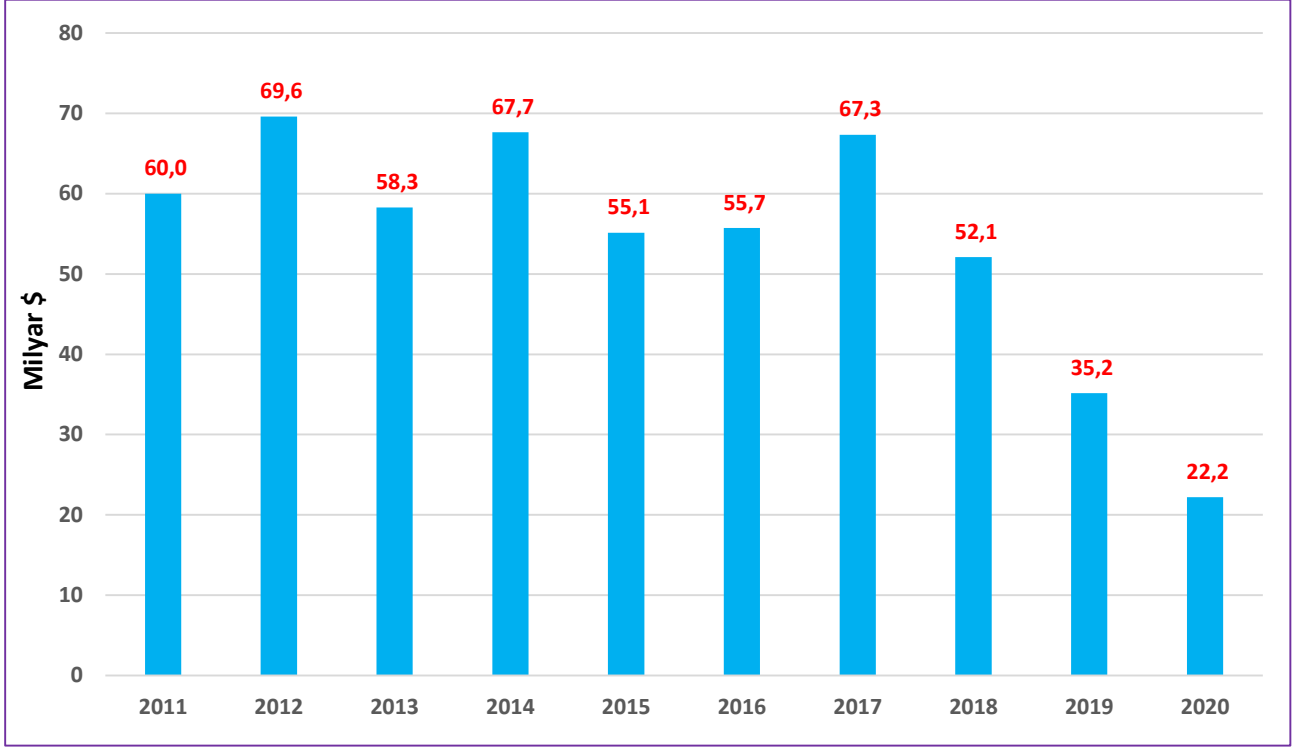
- **İran'ın Dünyaya İhracatında önde gelen ürünler**

GTİP	Ürün tanımı	İhracat Tutarı
270900	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	1,3 milyar \$
390120	Özgül kütlesi $\geq 0,94$ olan polietilen	1,3 milyar \$
390110	Özgül kütlesi $< 0,94$ olan polietilen	0,8 milyar \$
80251	Antep Fıstığı; kabuklu (taze/kurutulmuş)	0,7 milyar \$
290511	Metanol (metil alkol)	0,5 milyar \$

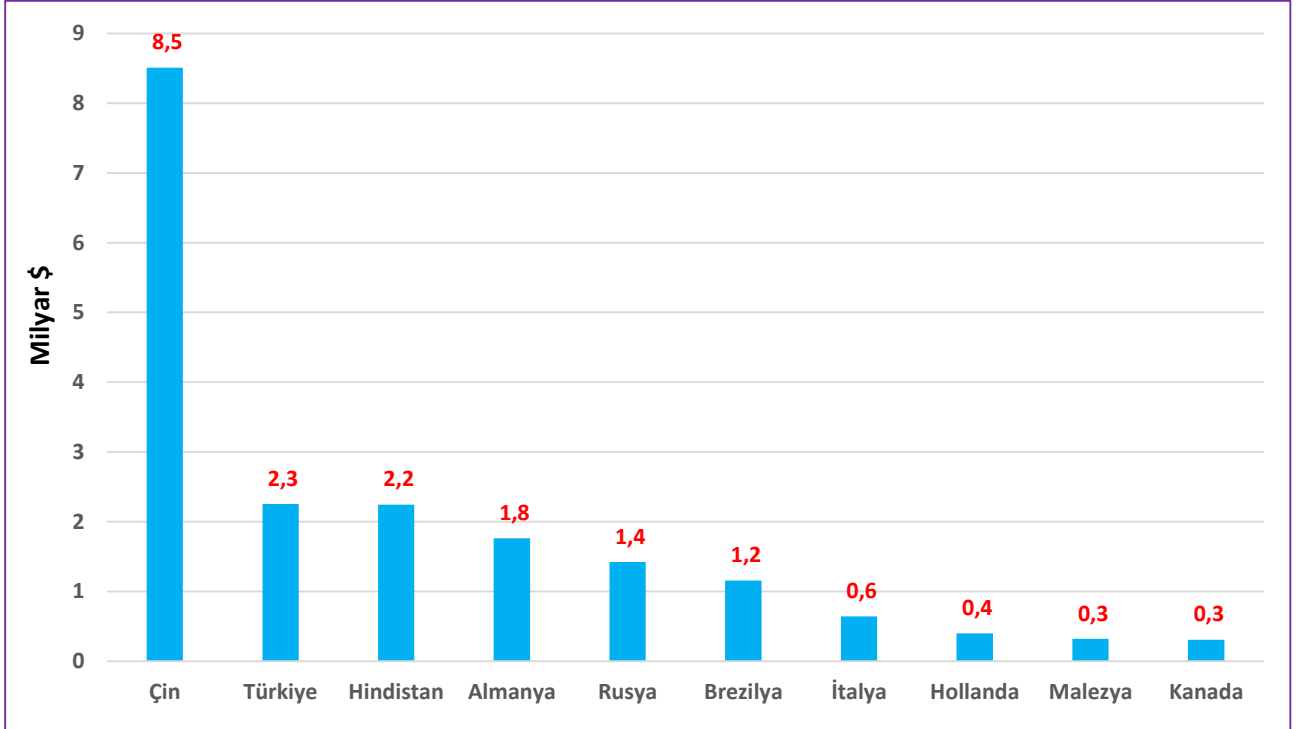
- **İran ihracatında sektörlere göre ülkeler**

• **İran'ın Dünyadan İthalatı**
(TradeMap, 2011-2020)

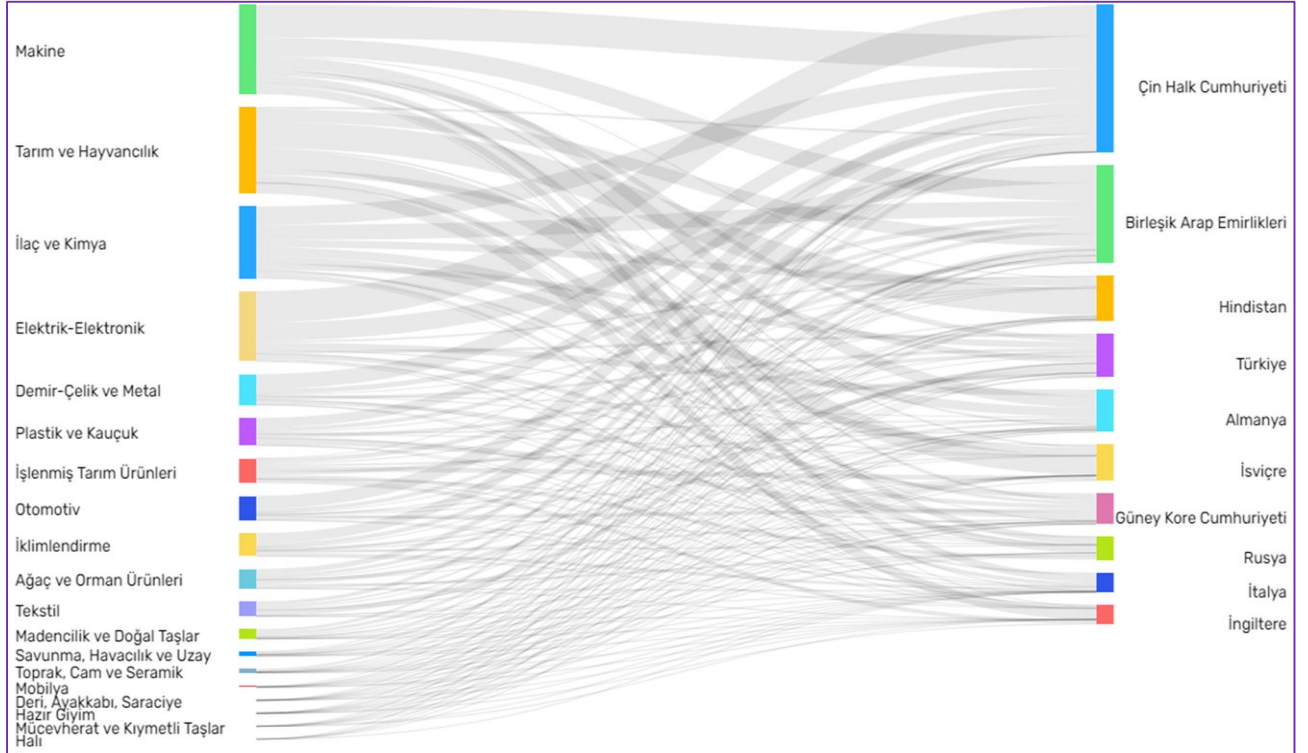
• **İran'ın İthalatında Ülkeler**
(TradeMap, 2020)

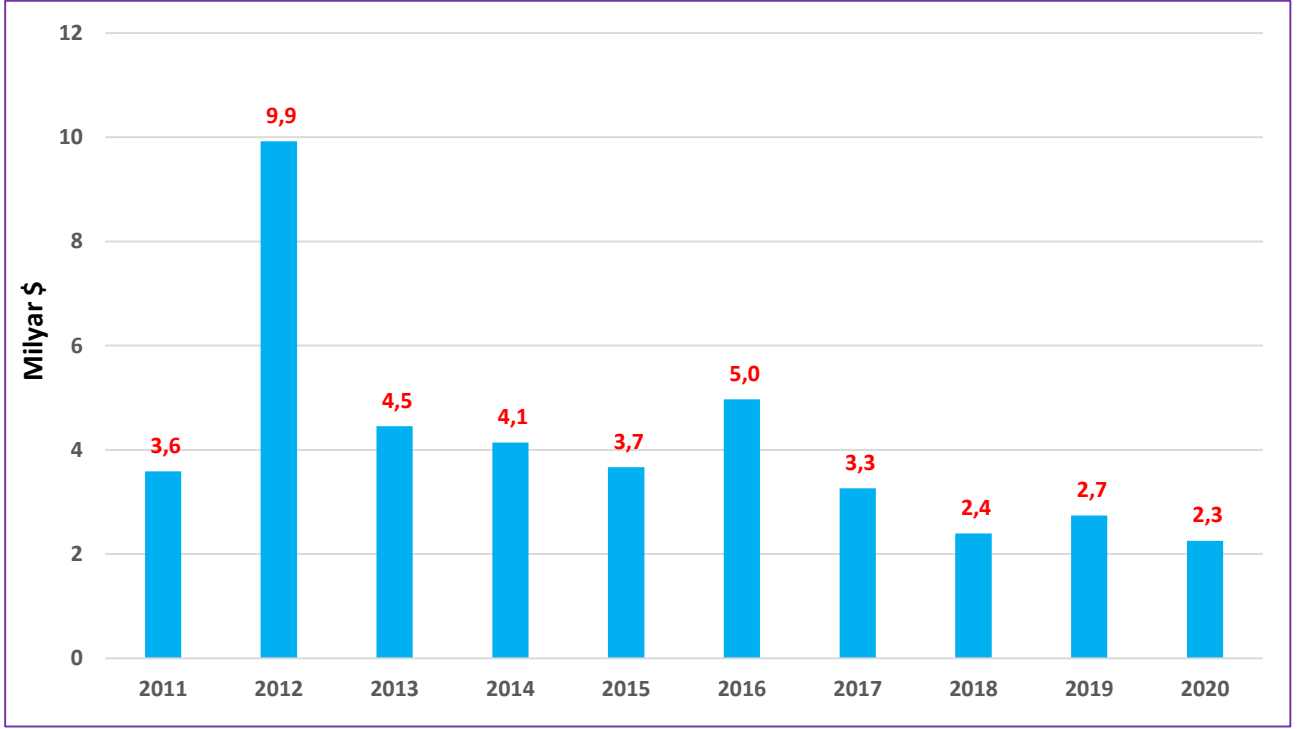
- **İran'ın Dünyadan İthalatında önde gelen ürünler**

GTİP	Ürün tanımı	İthalat Tutarı
100590	Mısır (diğer)	1,1 milyar \$
100630	Pirinç (yarı/tam olarak değirmenden geçirilmiş pirinç)	0,9 milyar \$
120190	Soya fasulyesi (kırılmış olsun olmasın); tohumluk olmayan	0,5 milyar \$
100199	Buğday (makarnalık durum buğdayı hariç) ve mahlut; tohumluk olmayan	0,3 milyar \$
151190	Palm yağı ve fraksiyonları; diğer	0,2 milyar \$

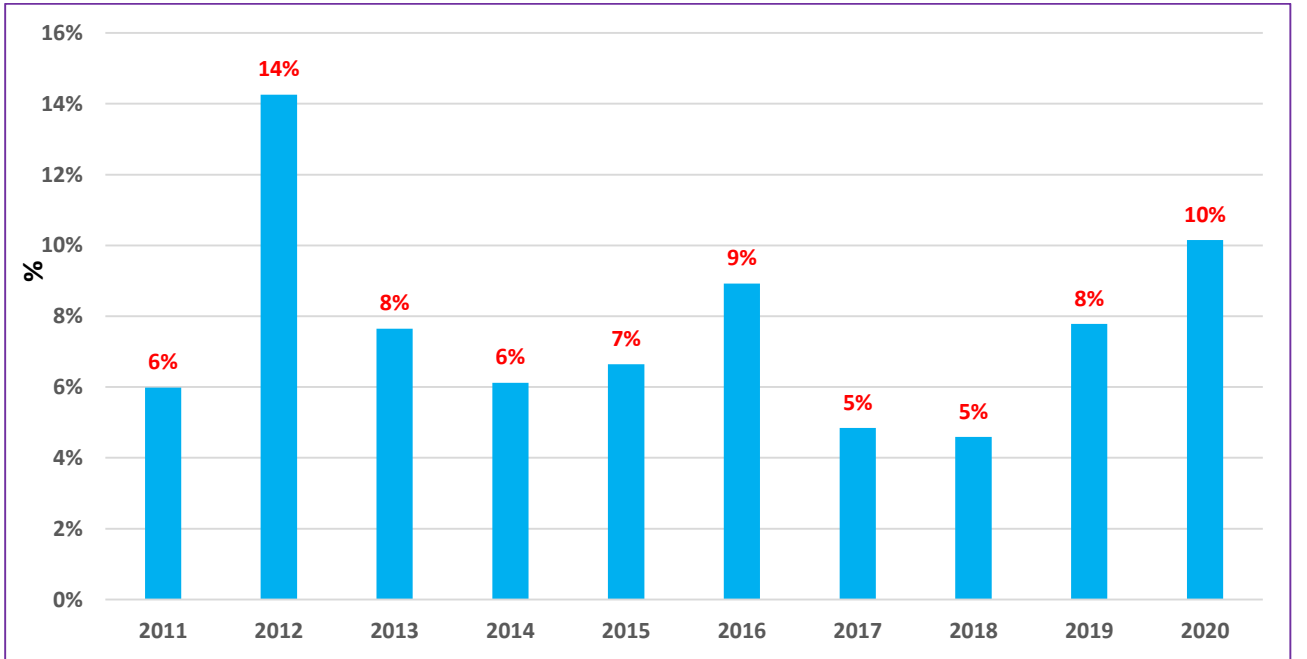
- **İran ithalatında sektörlere göre ülkeler**

• **İran'ın Türkiye'den İthalatı**
(TradeMap, 2011-2020)

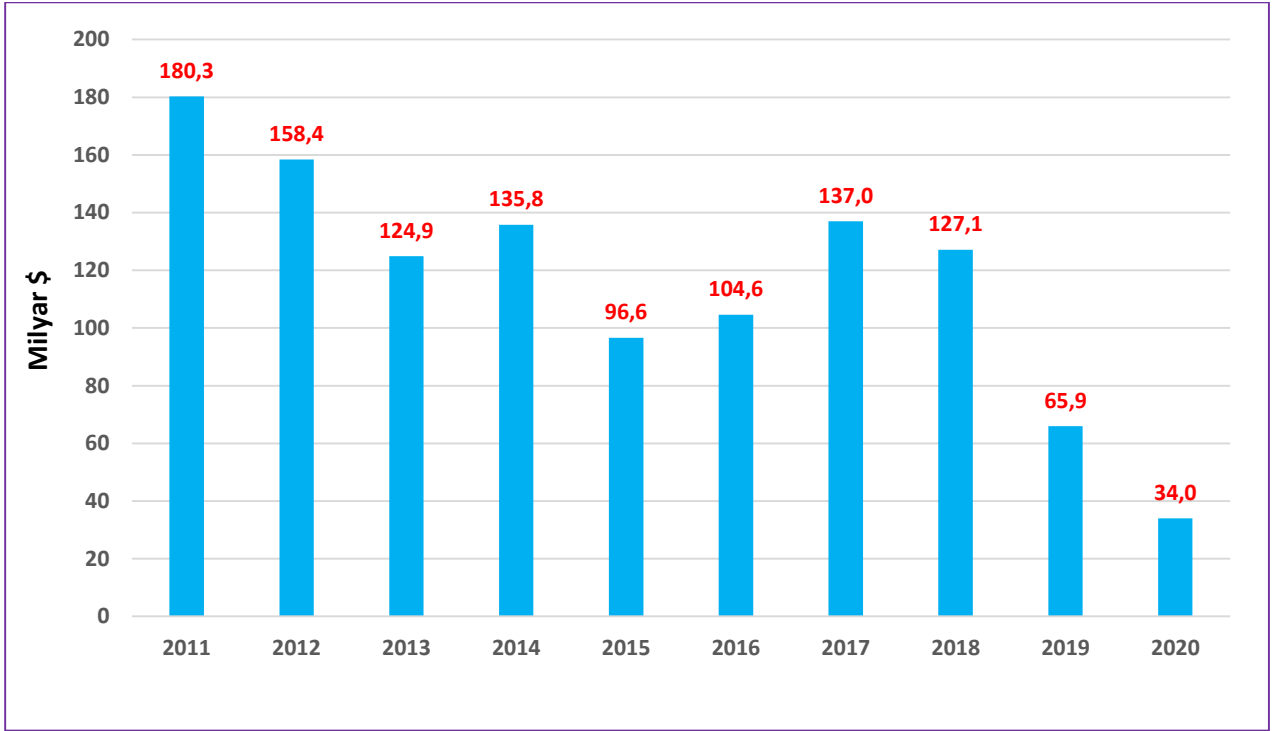

• **İran'ın İthalatında Türkiye'nin Payı**
(TradeMap, 2011-2020)

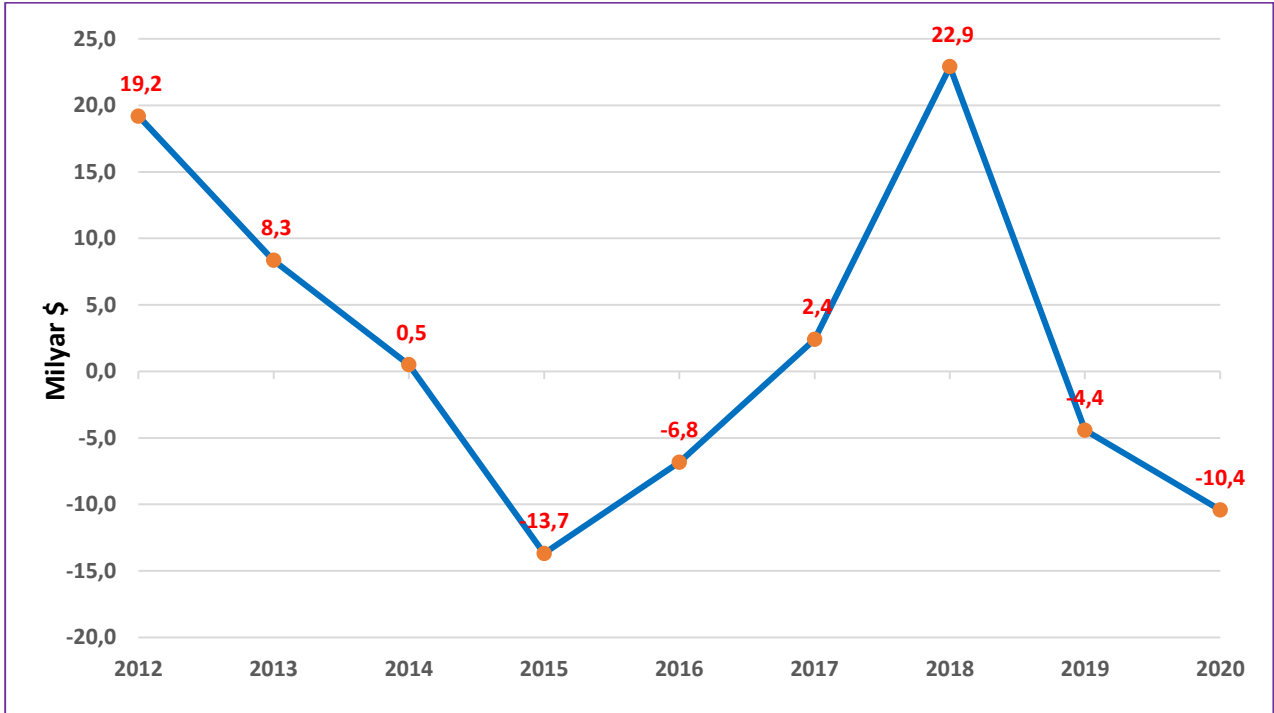

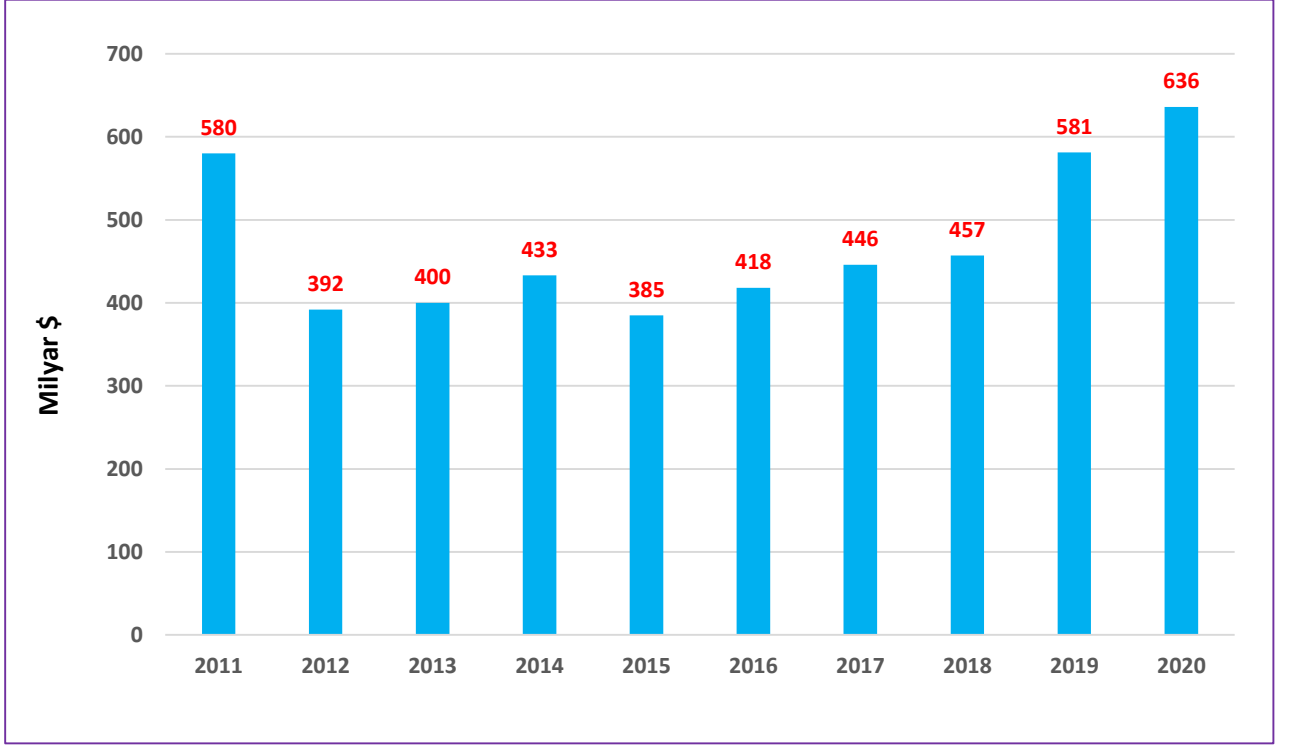
• **İran'ın Dış Ticaret Hacmi**
(TradeMap, 2011-2020)

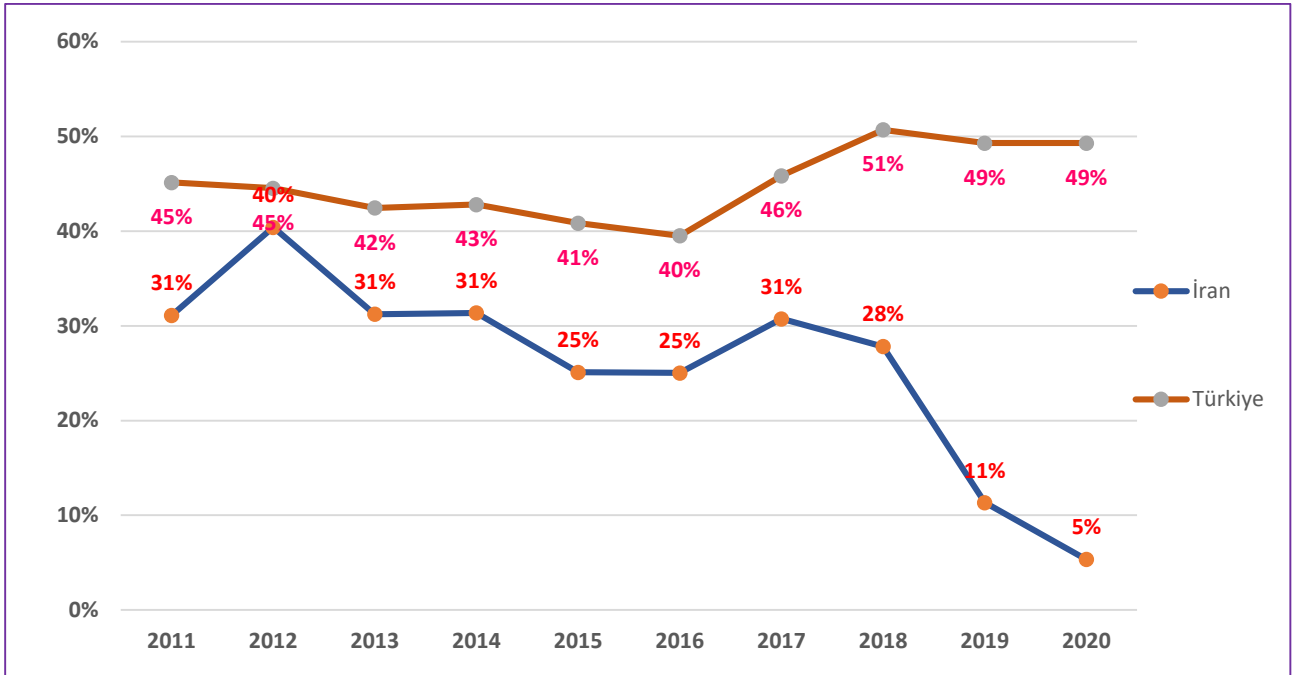
• **İran'ın Dış Ticaret Dengesi**
(TradeMap, 2011-2020)

• **İran'ın GSYH'si**
(IMF, 2011-2020)

• **İran'ın Dış Ticaret Hacminin GSYH'ye Oranı – Trade Openness (Türkiye ile karşılaştırma)**
(Dünya Bankası, TradeMap, 2011-2020)

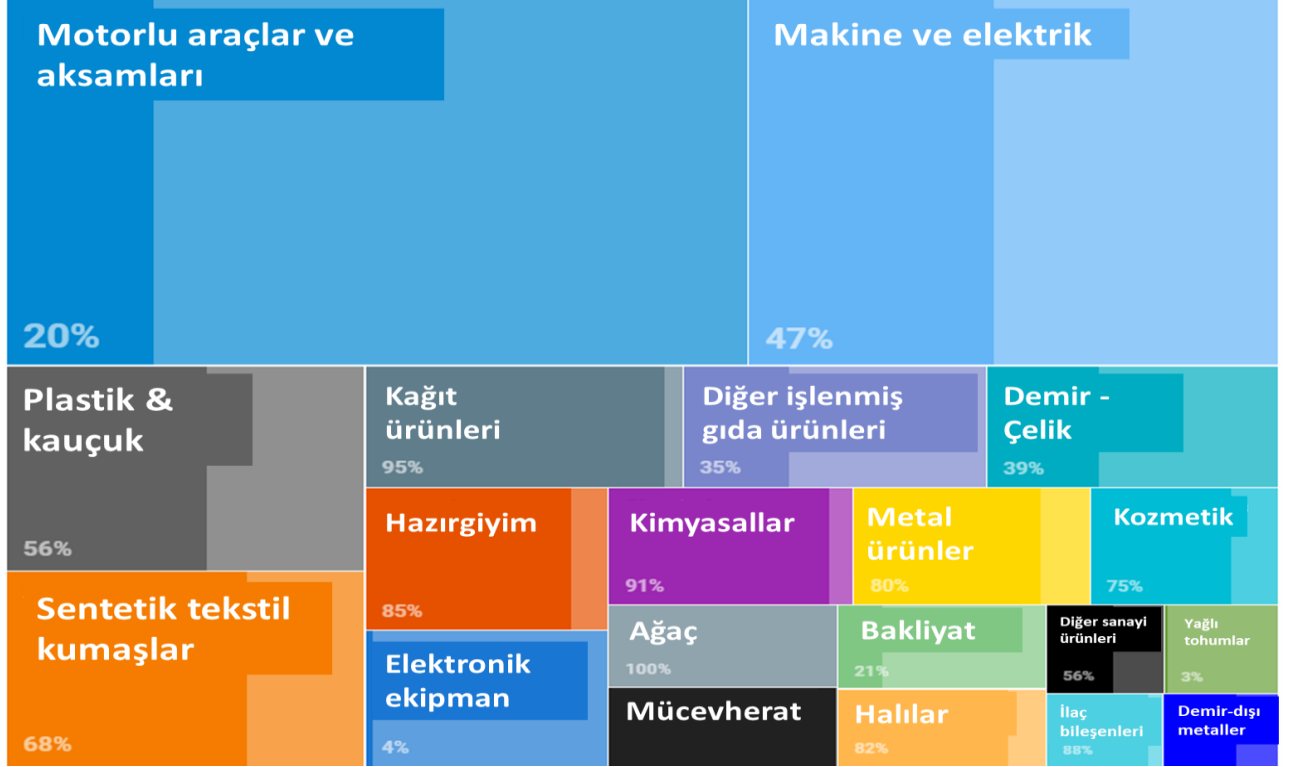

• **İran'a İhracatımızda Sektörler**
(TİM, 2019)

SEKTÖR	2018 (x1000\$)	2019 (x1000\$)	Değişim %
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	469.355	532.129	13%
Tekstil ve Hammaddeleri	337.500	289.112	-14%
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	236.842	282.423	19%
Makine ve Aksamları	181.106	183.417	1%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	105.201	147.904	41%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	129.647	144.932	12%
Otomotiv Endüstrisi	216.914	138.058	-36%
Elektrik Elektronik	126.426	115.623	-9%
Tütün	94.079	100.413	7%
İklimlendirme Sanayii	78.651	69.342	-12%
Çelik	86.027	67.884	-21%
Madencilik Ürünleri	76.980	62.846	-18%
Demir ve Demir Dışı Metaller	98.045	60.483	-38%
Halı	46.240	46.412	0%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	32.439	20.470	-37%
Deri ve Deri Mamulleri	9.692	13.124	35%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	23.877	9.892	-59%
Zeytin ve Zeytinyağı	4.889	7.019	44%
Meyve Sebze Mamulleri	7.693	5.173	-33%
Mücevher	11.948	4.269	-64%
Savunma ve Havacılık Sanayii	2.721	2.341	-14%
Diğer Sanayi Ürünleri	2.025	1.918	-5%
Kuru Meyve ve Mamulleri	2.535	505	-80%
Yaş Meyve ve Sebze	102	416	307%
Gemi ve Yat	824	230	-72%
Fındık ve Mamulleri	1.051	149	-86%
Süs Bitkileri ve Mam.	15	42	182%

SEKTÖR	2018 (x1000\$)	2019 (x1000\$)	Değişim %
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	532.064	381.884	-28%
Makine ve Aksamları	183.386	275.468	50%
Tekstil ve Hammaddeleri	289.140	214.355	-26%
Mobilya,Kağıt ve Orman Ürünleri	282.398	197.557	-30%
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mam.	147.887	127.147	-14%
Tütün	100.413	117.314	17%
Elektrik Elektronik	115.410	114.925	0%
Otomotiv Endüstrisi	138.058	81.737	-41%
İklimlendirme Sanayii	69.175	66.781	-3%
Madencilik Ürünleri	62.711	48.542	-23%
Demir ve Demir Dışı Metaller	60.484	46.840	-23%
Çelik	67.884	44.907	-34%
Halı	46.412	35.781	-23%
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	20.470	15.489	-24%
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	144.770	12.144	-92%
Meyve Sebze Mamulleri	5.173	4.320	-16%
Savunma ve Havacılık Sanayii	2.341	3.071	31%
Deri ve Deri Mamulleri	13.127	2.197	-83%
Zeytin ve Zeytinyağı	7.019	1.840	-74%
Diğer Sanayi Ürünleri	1.918	1.011	-47%
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	9.837	969	-90%
Yaş Meyve ve Sebze	416	666	60%
Mücevher	4.269	634	-85%
Gemi ve Yat	230	468	103%
Fındık ve Mamulleri	149	271	82%
Süs Bitkileri ve Mam.	42	201	373%
Kuru Meyve ve Mamulleri	505	110	-78%

• Türkiye'nin İran'a ihracat potansiyeli yüksek olan ürün grupları

Ülkemizin İran'a ihracat potansiyeli en yüksek olan ürün grupları şunlardır:

Sıra	Ürün grubu	Gerçekleştirilen ihracatın potansiyel ihracata oranı
1	Motorlu araçlar ve aksamları	% 20
2	Makine ve elektrik	% 47
3	Plastik & kauçuk	% 56
4	Sentetik tekstil kumaşlar	% 68
5	Kâğıt ürünleri	% 95
6	Diğer işlenmiş gıda ürünleri	% 35
7	Demir – çelik	% 39
8	Hazırgiyim	% 85
9	Elektronik ekipman	% 4
10	Kimyasallar	% 91
11	Metal ürünler	% 80
12	Kozmetik	% 75
13	Ağaç	% 100
14	Mücevherat	% 96
15	Bakliyat	% 21
16	Halılar	% 82
17	Diğer sanayi ürünleri	% 56
18	Yağlı tohumlar	% 3
19	İlaç bileşenleri	% 88
20	Demir-dışı metaller	% 80

- **Ürün grupları bazında potansiyeli yüksek ürünler**

1. Motorlu araçlar ve aksamları ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
840999	Dizel motorlar için aksam; parçalar
870120	Çekiciler; yarı römorklar için
870421	Dizel/yarı dizel motorlu taşıtlar (taşıma kapasitesi<5ton)
840991	Benzinli motorlar için aksam; parçalar
870893	Kara taşıtları için debriyajlar vb. aksam, parçaları

2. Makine ve elektrik ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
845011	Tam otomatik çamaşır yıkama makineleri-kapasitesi=<10 kg
841810	Birden fazla dış kapılı kombine soğutucu-dondurucular
842211	Evlerde kullanılan bulaşık yıkama makineleri
854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)
850710	Kurşun asitli akümülatörler-pistonlu motorlar için

3. Plastik & kauçuk ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
401110	Otomobil dış lastiği; yeni
401120	Otobüs-kamyon dış lastiği; yeni
391620	Vinil klorür polimerlerinden monofil, çubuk, profiller-eni kesiti >1mm
390690	Diğer akrilik polimerler (ilk şekilde)
392190	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül, varak ve lamlar

4. Sentetik tekstil kumaşlar ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
550932	Ağırlık; >= 85% akrilik, modakrilik rötar, kable iplik
540752	Diğer dokunmuş men; boyanmış, tekstürize poliester=>%85
540761	Diğer dokunmuş men (tekstürize edilmemiş poliester=>%85)
551511	Devamsız poliester+viskoz ipeği liflerinden
560312	Dokunmamış mensucat [dokunabilir sentetik/suni lifden (m2 ağır; 25..70gr.)]

5. Kâğıt ürünleri grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya
481920	Olusuz kâğıt/kartondan katlanabilir kutu-mahfazalar
480300	Tuvalet-temizlik kâğıtları
481910	Oluklu kâğıt/kartondan kutu ve mahfazalar
481420	Duvar kâğıtları vb. duvar kaplamaları (pürtüklü, kabartmalı, boyalı, dekoreli, sıvalı)

6. Diğer işlenmiş gıda ürünleri grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
210690	Diğer gıda müstahzarları
170490	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri
200799	Diğer reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları
190531	Tatlı bisküviler
190532	Waffle ve gofretler

7. Demir - Çelik ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
210690	Diğer gıda müstahzarları
170490	Kakao içermeyen diğer şeker mamulleri
200799	Diğer reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları
190531	Tatlı bisküviler
190532	Waffle ve gofretler

8. Hazırgiyim ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)
620422	Kadın/kız çocuk için takım; pamuktan
611020	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler vb. eşya; pamuktan (örme veya kroşe)
620342	Erkek/erkek çocuk için kısa pantolon, şort vs. pamuktan
610990	Tişört, fanila, atlet, vb. giyim eşyası; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)

9. Elektronik ekipman ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

852580	Televizyon kameraları, dijital kameralar, görüntü kaydedici kaydedici kameralar
852910	Antenler, anten yansıtıcıları vb. ait aksam-parçalar
847050	Yazar kasalar
847190	Bilgi işlem makinelerinin diğer birimleri
847090	Damga ve bilet makineleri

10. Kimyasallar ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

340220	Yüzeysel aktif diğer organik müstahzarlar (perakende)
321410	Macunlar, reçineli çimento vb.ile boyacılıkta kullanılan dolgu ve sıvama maddeleri
350300	Jelatin, jelatin türevleri, balık tutkalı, hayvansal tutkallar
350610	Tutkal ve yapıştırıcı; perakende ağırlık <1kg.
283620	Sodyum karbonat

11. Metal ürünler ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

730890	Demir/çelikten diğer inşaat-aksamı
732690	Demir/çelikten diğer eşya
830241	Binalar için diğer donanım, tertibat vb. eşya
732219	Demir/çelikten radyatör, aksam ve parçaları
830210	Menteşeler

12. Kozmetik ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler

340111	Tuvalet için (tıbbi ürünler dahil)
330510	Şampuanlar
330210	Yiyecek/içecek sanayinde kullanılan koku veren karışımlar
330720	Vücut deodorantları ve ter kokusunu önleyici deodorantlar
340120	Diğer şekillerdeki sabunlar

13. Ağaç ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
440792	Uzunlamasına kesilmiş kayın; kalın >= 6mm.
441300	Yoğunluğu artırılmış ağaç (bloklar, levhalar, şeritler/profil halinde)
440910	Kenarına, yüzüne şekil verilmiş iğne yapraklı ağaçlar
441090	Diğer odunsu maddelerden elde edilen levhalar
440791	Uzunlamasına kesilmiş meşe; kalın >= 6mm.

14. Mücevherat ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
711319	Diğer kıymetli metal-kaplamalarından mücevherci eşyası
711311	Gümüşten mücevherci eşyası, aksamı (kıymetli metallerle kaplı/yaldızlı/değil)
711719	Adi metalden (kaplanmış olabilir) diğer eşya
711790	Diğer taklit mücevherci eşyası
711419	Diğer kıymetli metallerden kuyumcu eşyası, aksamı (metalle kaplı/yaldızlı/değil)

15. Bakliyat ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
071340	Mercimekler; kabuksuz (kuru)
071320	Nohut; kabuksuz (kuru)
071333	Adi fasulye (beyaz fasulye dâhil) (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)
071310	Bezelye (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)
071350	Bakla, at baklası; kabuksuz (kuru)

16. Halılar ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan
570330	Suni/sentetik tufte halı (yer kaplamaları)
570320	Naylon/diğer poliamidlerden tufte halı (yer kaplamaları)
570249	Yer kaplamaları (havlı, hazır eşya, tufte/floke edilmemiş)
570190	Diğer dokumaya elverişli maddeden halılar, yer kaplamaları

17. Diğer sanayi ürünleri ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
940120	Motorlu taşıtlarda kullanılan oturmaya mahsus mobilyalar
940510	Avizeler; duvar, tavan için aydınlatma cihazları
940190	Oturmaya mahsus mobilyaların aksam, parçaları
940540	Diğer elektrik lambaları, aydınlatma cihazları
732190	Demir/çelikten soba vb, ev işleri için benzer cihaz aksam ve parçaları

18. Yağlı tohumlar ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
120600	Ayçiçeği tohumu
120740	Susam tohumu
1202	Yer fıstığı
120510	Rep/kolza tohumları; düşük erusik asitli
120400	Keten tohumu

19. İlaç bileşenleri ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
300420	Antibiyotikleri içeren ilaçlar (dozlandırılmış veya perakende satış için ambalajlanmış)
300670	Tıp/veterinerlikte bedenin bölümünü yağlayıcı/tıbbi aletleri bileştirmede kullanılan jeller
300230	Veterinerlikte kullanılan aşılar
300510	Yapışkan sargılar ve yapışkan tabakası olan diğer maddeler
300439	Antibiyotik içermeyip, diğer hormonları / 29.37 pozisyonundaki diğer ürünleri içeren ilaçlar (dozlandırılmış, perakende)

20. Demir-dışı metaller ürün grubunda ihracat potansiyeli yüksek ürünler	
760429	Aluminyum alaşımlarından diğer çubuk ve profiller
760711	Aluminyumdan yaprak ve şeritler-mesnetsiz kalınlık<0, 2mm. haddelenmiş
760692	Aluminyum alaşımlarından diğer sac, şerit ve levhalar
740940	Bakır+nikel, bakır+nikel+çinko alaşımı levha, plaka, şeritler
760720	Aluminyumdan ince yaprak-şeritler; mesnetli, kalınlık<0, 2 mm